

CHÚ TRỌNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ BÁO CÁO VIÊN, TUYÊN TRUYỀN VIÊN

VŨ THỊ HỒNG KHANH*

Trong công cuộc xây dựng, phát triển đất nước và hội nhập quốc tế, Đảng và Nhà nước ta rất coi trọng công tác bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, trong đó có đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên. Họ là những người có vai trò quan trọng trong việc tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước ở các cấp. Chính vì vậy, việc bồi dưỡng đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên vững vàng về chính trị, tư tưởng, có đủ đức, đủ tài, hoàn thành tốt nhiệm vụ là một việc làm cần thiết trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Báo cáo viên, tuyên truyền viên; yếu tố ảnh hưởng; công tác bồi dưỡng; hiệu quả tuyên truyền.

The Communist Party of Vietnam and the State attach great importance to the training of cadres, civil servants and public employees, including rapporteurs and communicators in the cause of national construction and development and international integration. Rapporteurs and communicators play an important role in communicating at all levels the Party's guidelines and the State's legislation and policies. Therefore, it is necessary to train rapporteurs and communicators so that they have strong political ideology and required ethics, qualifications, are capable to fulfill well their assigned tasks in the current period.

Key words: Rapporteurs, communicators; determinants; the training; effectiveness of communication.

NGÀY NHẬN: 05/3/2020

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 04/4/2020

NGÀY DUYỆT: 15/5/2020

1. Yêu cầu đối với đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên

Muốn nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên nhằm nắm bắt được đầy đủ, kịp thời các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tình hình thực hiện các nhiệm vụ chính trị, kinh tế - xã hội, an ninh - quốc phòng của địa phương, các thông tin mới, thông tin chuyên đề..., tạo đồng thuận trong nhân dân thì vai trò của đội ngũ báo cáo viên (BCV), tuyên truyền viên (TTV) là hết sức quan trọng.

Nhận thức đúng đắn vấn đề trên, Đảng ta đã luôn quan tâm đẩy mạnh, củng cố, xây dựng và bồi dưỡng đội ngũ BCV, TTV, lực lượng nòng cốt trong công tác tuyên truyền (CTTT); tăng cường các hình thức, phương tiện phục vụ cho tuyên truyền. Đảng đã có nhiều văn bản chỉ đạo xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm CTTT như: Chỉ thị số 14 -CT/TW ngày 03/8/1977 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa IV) về việc tổ chức

* TS, Học viện Chính trị khu vực I

đội ngũ BCV và TTV của Đảng; Thông báo số 71 - TB/TW ngày 07/6/1997 của Thường vụ Bộ Chính trị về việc tăng cường lãnh đạo và đổi mới CTTT miệng... Với vai trò là người mang chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước tuyên truyền tới các cấp, đội ngũ BCV, TTV bên cạnh những yêu cầu chung thì có những yêu cầu mang nét đặc thù.

Thứ nhất, về phẩm chất chính trị, đạo đức.

Phẩm chất chính trị, đạo đức là kết quả của sự kết hợp hài hòa biện chứng giữa đạo đức cách mạng và bản lĩnh chính trị. Trong tình hình hiện nay, phẩm chất chính trị của đội ngũ BCV, TTV chính là sự hiểu biết sâu sắc chủ nghĩa Mác - Lênin; tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định mục tiêu do Đảng đề ra; không hoang mang, dao động về chính trị tư tưởng; có niềm tin vào sự nghiệp đổi mới đất nước. Đồng thời, có bản lĩnh chính trị, nhạy bén, luôn nêu cao cảnh giác; có thái độ đứng đắn trước những diễn biến phức tạp của tình hình kinh tế - xã hội; phân biệt rõ đối tượng, đối tác. Bản lĩnh chính trị của BCV, TTV sẽ góp phần tạo nên sức mạnh, sự thống nhất ý chí, hành động của Đảng, bảo đảm cho Đảng vượt qua mọi khó khăn, thử thách, đưa cách mạng đến thắng lợi.

Đạo đức của người BCV, TTV thể hiện ở lòng trung thành với Đảng, với Tổ quốc, với Nhân dân, luôn kiên định sự nghiệp cách mạng của Đảng, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ thành công Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; có ý thức tổ chức kỷ luật, giữ gìn sự đoàn kết; có lối sống giản dị trong sạch; không xa hoa lãng phí, thực dụng... Những phẩm chất này phải được rèn luyện, tu dưỡng thường xuyên, bền bỉ trong mọi điều kiện hoàn cảnh. Trước diễn biến phức tạp của đời sống xã hội, trong nước và quốc tế, đạo đức cách mạng của người BCV, TTV phải gắn liền với hành động cụ thể. Đó là phải đấu tranh không khoan nhượng với

chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa thực dụng, với tham nhũng và các tệ nạn xã hội.

Thứ hai, về năng lực và trình độ chuyên môn.

Năng lực và trình độ chuyên môn của đội ngũ BCV, TTV được thể hiện trong việc tuyên truyền có tổ chức, có định hướng dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy đảng nhằm giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; tuyên truyền về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tình hình trong nước và quốc tế, góp phần tạo nên sự thống nhất tư tưởng trong Đảng, sự đồng thuận trong xã hội... Có khả năng truyền đạt; sử dụng thông thạo ngôn ngữ nói bằng tiếng Việt hoặc tiếng các dân tộc thiểu số tại địa phương. Công việc của người tuyên truyền miệng đòi hỏi phải hội tụ ba yếu tố: tâm huyết - vốn sống - năng khiếu. Người có tâm huyết với nghề, nhưng thiếu vốn kiến thức, thiếu vốn sống và kinh nghiệm... thì chẳng có gì để truyền đạt đến công chúng. Người có vốn kiến thức rộng, nhưng không có tâm huyết sẽ không có động lực, có nghĩa là không có "lửa" để "truyền lửa". Tuy có tâm huyết, có "nguồn vốn" nhưng nếu thiếu năng khiếu thì cũng hạn chế đến kết quả CTTT miệng. Bởi người nghe luôn trông đợi ở BCV một sự am hiểu sâu sắc về đề tài thuyết giảng, về sự chân thật, giọng nói truyền cảm, dễ nghe, không có những cử chỉ, điệu bộ có tính chất phổ diễn. Thành công của một buổi tuyên truyền luôn thể hiện rất rõ thông qua dấu hiệu trạng thái tâm lý, tinh thần của người nghe.

Thứ ba, về bồi dưỡng trình độ lý luận chính trị.

BCV, TTV có thể giới quan duy vật biện chứng, có niềm tin vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, kiên định mục tiêu, lý tưởng của Đảng, trung thành với sự nghiệp cách mạng; nhận thức tốt bản chất khoa học cách mạng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của

Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; có phẩm chất đạo đức cách mạng, có năng lực thuyết trình, đối thoại, nắm bắt dư luận xã hội tốt, nâng cao năng lực tự phê bình và phê bình, luôn có ý thức hoàn thành nhiệm vụ được phân công. Đội ngũ BCV, TTV thường xuyên quán triệt sâu sắc chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tình hình nhiệm vụ địa phương để tuyên truyền, quán triệt, thực hiện có hiệu quả. Đối với người BCV, TTV trình độ bồi dưỡng lý luận chính trị và kinh nghiệm thực tiễn luôn là cơ sở để nâng cao khả năng hiểu biết về các vấn đề của đời sống xã hội; thông tin thuyết trình của BCV, TTV sẽ luôn được thể hiện một cách phong phú, sát đối tượng, thể hiện tính đảng và tính khoa học cao...

2. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác bồi dưỡng cho đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên

Thứ nhất, các quy định của Đảng và Nhà nước về bồi dưỡng.

Đảng và Nhà nước ta rất coi trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng (ĐTBD) đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, trong đó có đội ngũ BCV, TTV nhằm bảo đảm có một đội ngũ kế tiếp nhau, vững vàng về chính trị, tư tưởng, có đủ đức, đủ tài để truyền đạt có hiệu quả chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Nghị quyết Hội nghị lần thứ III Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VIII) về chiến lược cán bộ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước đã nêu rõ: "cán bộ là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng, gắn liền với vận mệnh của Đảng, của đất nước và của chế độ, là khâu then chốt trong công tác xây dựng Đảng".

Theo đó, cơ quan quản lý nhà nước theo chức năng, nhiệm vụ được giao đã ban hành các văn bản quy phạm pháp luật theo thẩm quyền. Đơn cử: Quyết định số 163/QĐ-TTg ngày 25/01/2016 của Thủ tướng Chính phủ

phê duyệt Đề án ĐTBD cán bộ, công chức, viên chức giai đoạn 2016 - 2025; Thông tư số 36/2018/TT-BTC ngày 30/3/2018 của Bộ Tài chính hướng dẫn việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí dành cho công tác ĐTBD cán bộ, công chức, viên chức; Bộ Tài chính, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Nội vụ ban hành Thông tư liên tịch số 07/2013/TTLT-BGDĐT-BNV-BTC ngày 08/3/2013 hướng dẫn thực hiện chế độ trả lương dạy thêm giờ đối với nhà giáo trong các cơ sở giáo dục công lập... Qua các văn bản pháp luật kể trên cho thấy, đến nay, Việt Nam đã xây dựng và ban hành hệ thống chính sách khá đầy đủ trong hoạt động ĐTBD cán bộ, công chức, viên chức nói chung, trong đó có đội ngũ BCV, TTV nói riêng.

Thứ hai, nội dung, chương trình bồi dưỡng.

Nội dung bồi dưỡng BCV, TTV gồm những nội dung cơ bản: chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật hiện hành của Nhà nước; những yêu cầu đặt ra đối với công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong giai đoạn hiện nay. Quy định pháp luật, những yêu cầu và giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của BCV, TTV; về các kỹ năng, nghiệp vụ chung, kỹ năng thuyết trình; kỹ năng phân tích, tổng hợp và giải quyết vấn đề; kỹ năng quan sát, nắm bắt tâm lý, đặc điểm đối tượng, kỹ năng tổ chức và điều hành cuộc phổ biến nghị quyết. Các nội dung bồi dưỡng này được xây dựng và chuyển tải qua hệ thống các giáo trình, tài liệu học tập gồm những kiến thức cơ bản, quan trọng nhằm giúp người học lĩnh hội các tri thức một cách tốt nhất để phục vụ cho công việc của họ.

Thứ ba, các yếu tố thuộc về cơ sở bồi dưỡng và đội ngũ giảng viên.

Cơ sở tham gia bồi dưỡng hiện nay gồm có Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện Hành chính Quốc gia; các trường bồi dưỡng cán bộ, công chức của các bộ, cơ quan ngang bộ và các trường chính trị tỉnh, thành phố, trung tâm bồi dưỡng chính trị cấp huyện.

Nhiệm vụ quản lý cơ sở bồi dưỡng được phân công, phân cấp cụ thể. Các phương án cho việc xây dựng các cơ sở bồi dưỡng như trung tâm chính trị hoặc trường chính trị tỉnh, thành phố; phối hợp với huyện ủy, quận ủy, thành ủy thực hiện ĐTBĐ về lý luận chính trị và một số kỹ năng cơ bản về chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ BCV, TTV.

Cùng với quản lý cơ sở bồi dưỡng, việc xây dựng đội ngũ giảng viên trong các cơ sở bồi dưỡng là nhiệm vụ rất quan trọng. Giảng viên cần được đào tạo đạt các tiêu chuẩn chuyên môn, nghiệp vụ theo yêu cầu; bên cạnh đó, họ cũng cần được chú trọng đào tạo về phương pháp sư phạm. Đội ngũ giảng viên trước hết cần được tuyển dụng, ĐTBĐ đáp ứng tiêu chuẩn nghiệp vụ ngạch giảng viên. Hơn nữa, họ cần được cập nhật thường xuyên những tri thức mới theo kịp yêu cầu về phát triển khoa học và công nghệ; cần được thường xuyên bồi dưỡng về phương pháp giảng dạy, sử dụng các trang thiết bị hiện đại phục vụ công tác ĐTBĐ đội ngũ BCV, TTV.

Thứ tư, các yếu tố thuộc về người học.

Người học có vai trò quan trọng trong quá trình ĐTBĐ. Việc nâng cao chất lượng bồi dưỡng phụ thuộc phần lớn vào yếu tố người học, với trình độ nhận thức, động cơ, nhu cầu học tập đúng đắn sẽ nâng cao chất lượng thực sự cho các khóa bồi dưỡng. Đội ngũ BCV, TTV cơ sở nghiên cứu sâu, kỹ các chỉ thị, nghị quyết của Đảng một cách nghiêm túc; rút ra những vấn đề cốt lõi nhất, vận dụng sát với từng cấp và tổ chức tuyên truyền đến Nhân dân bằng hình thức phù hợp với thực tiễn của địa phương mình; không ngừng nâng cao nhận thức, trình độ năng lực, chuyên môn, nghiệp vụ phát huy tinh thần tự học là chính để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao. Đồng thời, tiếp tục học tập, trao đổi kinh nghiệm, rèn luyện kỹ năng tuyên truyền để nâng cao năng lực, hiệu quả công tác.

3. Để xuất các nhóm giải pháp tác động tích cực đến chất lượng bồi dưỡng báo cáo viên, tuyên truyền viên

Xác định được những yếu tố ảnh hưởng để định hướng các biện pháp tác động là rất cần thiết. Nhằm nâng cao hiệu quả bồi dưỡng đội ngũ BCV, TTV, cần tập trung vào một số giải pháp sau:

Một là, nhóm giải pháp mang tính định hướng về công tác lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động BCV, TTV. Tiếp tục nâng cao nhận thức của các cấp ủy đảng, các ngành, đoàn thể về vị trí, vai trò quan trọng không thể thiếu của CTTT, tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo việc tổ chức, xây dựng và nâng cao chất lượng hoạt động của đội ngũ BCV, TTV. Không ngừng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động CTTT theo tinh thần Chỉ thị số 17-CT/TW ngày 15/10/2007 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khoá X) về tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả CTTT miệt trong tình hình mới. Tăng cường vai trò lãnh đạo của các cấp ủy Đảng mà trực tiếp là Bí thư cấp ủy đối với CTTT. Cấp ủy và Ban Tuyên giáo các cấp phải thường xuyên chăm lo xây dựng và bồi dưỡng đội ngũ làm CTTT, đặc biệt là đội ngũ BCV, TTV và cán bộ làm công tác tuyên giáo. Định kỳ tổ chức khảo sát, điều tra, đánh giá kết quả và tổ chức rút kinh nghiệm về CTTT. Trong nhiệm kỳ của cấp ủy, nên có các nghị quyết chuyên đề về lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động BCV, TTV.

Hai là, đối với các chủ thể quản lý bồi dưỡng đội ngũ BCV, TTV. Trước hết, cần xác định được nhu cầu bồi dưỡng đối với đội ngũ BCV, TTV. Xây dựng quy hoạch, kế hoạch bồi dưỡng đội ngũ BCV, TTV. Ban hành các chế độ khuyến khích, đãi ngộ cho BCV, TTV. Đầu tư cơ sở vật chất phục vụ dạy và học cho BCV, TTV. Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá thường xuyên đối với hoạt động bồi dưỡng BCV, TTV. Trên cơ sở kiểm tra, đánh giá thường xuyên sẽ kịp thời động viên, khen

thường những đơn vị làm tốt, đồng thời nhắc nhở, chấn chỉnh hoặc xử lý những đơn vị không chấp hành theo quy định.

Ba là, đổi mới cơ sở tham gia bồi dưỡng BCV, TTV. Nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên làm công tác bồi dưỡng BCV, TTV. Cần kết hợp giữa đội ngũ giảng viên thỉnh giảng và đội ngũ giảng viên kiêm chức, giảng viên chuyên trách. Đổi mới về nội dung, chương trình bồi dưỡng. Thực hiện các chương trình DTBD ngắn ngày và tập trung vào các nội dung thiết thực, thiết yếu, phù hợp và linh hoạt trong việc biên soạn và thực hiện chương trình. Đổi mới phương pháp giảng dạy, tích cực hóa các hoạt động học tập của BCV, TTV. Ứng dụng công nghệ hiện đại trong công tác bồi dưỡng BCV, TTV. Đẩy mạnh hợp tác quốc tế trong bồi dưỡng BCV, TTV. Bên cạnh đó, có thể tổ chức nghiên cứu thực tế ở nước ngoài sau khi được học tập các kiến thức ở trong nước, để họ có thể hình dung đầy đủ hơn về việc vận dụng các kiến thức vào thực tiễn nền hành chính nước nhà. Giúp BCV, TTV nắm được vị trí, vai trò, ý nghĩa của công tác phổ biến giáo dục pháp luật; chủ trương, chính sách của Đảng, các quy định pháp luật mới của Nhà nước; các quy định của pháp luật liên quan trực tiếp tới hoạt động của BCV, TTV.

Bốn là, đổi mới công tác đánh giá kết quả bồi dưỡng BCV, TTV. Đánh giá chất lượng và hiệu quả bồi dưỡng BCV, TTV cần tập trung vào đánh giá "đầu ra". Việc đánh giá mức độ sử dụng "đầu ra" của hoạt động bồi dưỡng BCV, TTV phải chủ yếu trên các chỉ số về kết quả giải quyết công việc, mức độ đáp ứng yêu cầu công việc của BCV, TTV sau khi được DTBD, các cơ sở tham gia bồi dưỡng như Trường chính trị tỉnh, trung tâm bồi dưỡng chính trị cấp huyện có thể đánh giá thông qua việc phỏng vấn trực tiếp học viên sau khi kết thúc khóa bồi dưỡng.

Năm là, đổi mới BCV, TTV tham gia các khóa bồi dưỡng. Bản thân BCV, TTV cần tin tưởng vào tính khoa học, tính cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng, vào sự đúng đắn của tư tưởng, lý luận, quan điểm được trang bị. Đánh giá đúng và định hướng đúng, sự kiên định lập trường, quan điểm trước những diễn biến phức tạp của hiện thực xã hội. Có sự kết hợp chặt chẽ quan điểm với hành động thực tế, sự sẵn sàng hành động phù hợp với tri thức được trang bị, thống nhất lời nói với việc làm. Khi tham gia các khóa bồi dưỡng, BCV, TTV cần củng cố, trau dồi những kỹ năng, nghiệp vụ cơ bản trong quá trình thực hiện các hoạt động phổ biến giáo dục pháp luật, đồng thời xây dựng, hình thành thói quen vận dụng các kỹ năng nghiệp vụ cần thiết để thực thi hiệu quả công việc.

Niềm tin của người dân đối với cấp ủy Đảng, chính quyền, với chế độ không chỉ dựa vào lời nói của đảng viên, cán bộ, công chức, mà dựa vào chính những việc làm, hành động thực tế của đảng viên, cán bộ, công chức. Trong công tác bồi dưỡng BCV, TTV, cần nhất thiết nhấn mạnh, người làm CTTT không được giáo điều, xa rời thực tế, phải có dũng khí để nói lên sự thật của cuộc sống. Có như vậy mới thuyết phục được quần chúng nhân dân tin tưởng, ủng hộ chủ trương, chính sách, đi theo Đảng, theo chế độ □

Tài liệu tham khảo:

1. Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2012.
2. Nghị định số 28/2013/NĐ-CP ngày 04/4/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật.
3. Thông tư số 10/2016/TT-BTP ngày 22/7/2016 của Bộ Tư pháp quy định về báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật.
4. Chỉ thị số 17-CT/TW, ngày 15/10/2007 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa X) về tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền miệng trong tình hình mới.